

„СОЦИАЛИСТЪ“

излиза въ Вторникъ и Петъкъ

Редакцията и Административната се намиратъ
въ СОФИЯ.Неплатени писма не се
приематъ.

Жкописи не се връщатъ

СОЦИАЛИСТЪ

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТИЯ.

Читът се прѣдплатява

од. лева 10 —

6 м. „ 5 —

3 м. „ 2 50

За въ странство 14 лева

Единъ брой 10 ст.

За обявления се плаща по
15 ст. на редъ на 4 страни

LE SOCIALISTE

Organe du Parti Démocrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Rédaction
„SOCIALISTE“
Sophia.

DER SOZIALIST

Organ der bulgar. Sozialdemokratischen Arbeiterpartei

Настоятелството на Общ. Работ. Дружество „Братство“ поканва всички членове на Дружеството и настоятелите на печатарският синдикатъ, да присъствуватъ на заседание на 8 Януарий, гдѣто ще се разгледва въпроса за помѣщението на Дружеството.

Отъ Настоятелството.

Опозицията на буржуазнитѣ партии.

Първата сесия на VIII-то Обикновено Народно Събрание се закри. Млъкнаха протеститѣ на меншеството, млъкна и шумътъ и тропането на болшинството. Изъ тѣсната ограда на Събранието, борбитѣ на разнитѣ политически партии и фракции срѣщо дневното правителство се пренасятъ въ широкъ просторъ на общественно-политическата дѣятелност. Онова, което е било задушено, недосказано, недоразвито—опова, което е недочакало редътъ си или което не е смѣло да излѣзе на лице, цѣлата борба въ камарата, ще пламне отново въ живота и печата . . . и съ каква сила, съ каква яростъ, съ какви срѣдства!

Въ тази гора отъ вдигнати опозиционни знамена, въ този несмълкаемъ глъч отъ протестующи и запалителни викове, на крайний лѣвий флангъ вдига се гордо устремено напредъ и нашето боево червено знаме и чуе се високо-високо освободителний призивъ на работниятъ народъ. Но мотивитѣ, които ръководятъ нашата социалистическа борба, еднакви ли сж съ овия на буржуазнитѣ партии? Едни и сжи причини ли сж хвърлили насъ и буржуазнитѣ партии въ опозиции? Съ едни и сжи срѣдства ли се боримъ ний, една и сжи тактика ли имаме?

Ето въпросъ, който заслужа винаги и винаги да се разгледва, когато нашата партия не стои сама въ полето на борбата, а се намира въ неволно съратничество съ партии или фракции най малко близки до насъ.

Въ редоветъ на дневната опозиция ний виждаме, първо австрофили-хазнокрадци-насилници—Стамболовисти, второ австрофили-демагози-насилници — Радослависти, трето русофили-симпатични-демократи — Цанковисти, четвърто русофили-демагози-демократи — Каравелисти. А самото правителство, което тѣзи фракции сж готови да глътнатъ, се състои отъ австрофили-придворници — консерватори и русофили — чорбаджии-симпатични—сѣдинисти. Каква е сжщественната разлика между тѣзи партии? Двата принципа, извадени на общественната арена като труфило подиръ 18 Май, русофилството и де-

мократизмътъ не могатъ по никой начинъ да имъ послужатъ като отличителни признаци. Било като вземемъ миналото на тѣзи групи, било като сѣдимъ отъ начина, по който тѣ си служатъ сега съ тѣзи принципи, било като погледнемъ на живия примѣръ какъ спокойно си животуватъ въ министерството австрофили и русофили, величаючи себе си демократи, като К. Величкова и нескриваючи консерваторството си, като Г. Начевича, ний смѣло можемъ да кажемъ, че даже тѣзи модни принципи не имъ сж присжи.

На даже и да допустнемъ сжществуването на нѣкакви принципиални различия, положителниятъ резултатъ въ дневно врѣме отъ борбата на нашитѣ буржуазни партии не може да бѣде въ най частливия случай по-другъ, освѣтъ тъмни, неопредѣлени политически или финансови хубости, вършение сжщото както и противницитѣ, а най главно, обличавие себе си и приятелитѣ си въ властъ вседающа и всемогуща.

Такива цѣли се постигатъ и съ подобающитѣ срѣдства. Вий ако сте водител на буржуазна опозиция ще се помжките да представите партията си, като различава коренно отъ властующитѣ и съ голѣма охота ще натоварите себе си съ обѣщания, падѣжди и планове, които вий не мислите да изпълнявате. Вий ще излизате отъ сѣбе си и ще викате до небето, когато властующиятъ ви противникъ е доста умепъ и на всѣка крачка ви сменя булото отъ лицето; вамъ ще ви пресѣхва гърлото и ще ви се къса сърдцето отъ ядъ когато правителството спечели нѣкоя „важна национална побѣда“ или направи нѣкоя дѣйствително благотворна реформа и съ това ви вземе водата отъ воденицата; вий ще скривате грижливо отъ очитѣ на противницитѣ си реформитѣ, които зий можете да въведете и кога ви питатъ: ами какъ ще излѣзете отъ еди кое-си трудно положение, вий не ще се изкажете, но ще дадете много добръ да се разбере, че стига да имате властта въ ръцѣтъ си, вий сте въ положение и много трудности да преодолеете. Вий ще употребявате всевъзможни усилия да преувеличавате грѣшнитѣ на противницитѣ и да смалчавате тѣхнитѣ заслуги; вий ще се ползвате безсѣлствено и отъ деликатното положение, въ което може да бѣде поставено правителството спрямо вънкашнитѣ сили, за да му напакостите още повече вътрѣ въ страната, безъ да бѣдете вий сами въ състояние да направите нѣщо по-добро. Съ една рѣчь, вий, като буржуазенъ опозиционеръ, ще се ползвате и отъ най малкитѣ слабости на правителството за да възвеличавате себе си на негова смѣтка.

Вий ще отидете по-пататъкъ. Вий ще започнете да чевъркате личността на вапитѣ противници. Тѣхното минало, тѣхното настояще, тѣхний домашенъ животъ, тѣхнитѣ семейни тайни, тѣхнитѣ физиономии, носъ, очи („благообразний“, „маймунъ-суратлия“, „мъртва глава“, „конска морда“), тѣх-

нитѣ наклонности, лични слабости, всичко тѣхно, близко, далечно, ще изнесете вий на политическата сцена и ще се помжките да унищожите личността на противника си въ очитѣ на обществото, ако не съумѣете себе си да повдигнете.

Но вий не ще се спрѣте тукъ. Вий ще се вмъкнете между населението, вий ще експлоатирате съ неговата религия, суевѣрие, обичаи. Вий ще ласкаете неговитѣ низменни чувства, страсти, даже похоти, вий ще възбуждате неговата користъ, неговата злоба, неговитѣ звѣрски инстинкти. Съ една рѣчь, вий ще се ползвате отъ невѣжеството, заблуждението и безпомощността на населението, за да намрази то вашия противникъ.

Има и друга областъ, въ която вий най дѣятелно ще боравите, областта на придворнитѣ интриги. „Най вѣроподаническиятъ“, „най преданнитѣ на интереситѣ на династията“, прегъванието на грѣбнака, огъванието на свѣстѣта, „интригата за господина“, „клеветата за Госпожата“, всички съскания на пълзщитѣ гадове, нали това излиза изъ подъ най тѣжкитѣ скали? Задни или предни врати, тѣхнитѣ влизатъ и излизатъ отъ тронитѣ дъхове и буржуазната опозиция хвърка отъ радостъ, бие въ камбани и ликува, кога отъ тукъ се яви сѣнка отъ падѣжда.

Буржуазния опозиционеръ не се стѣснѣва да забрави и националната си гордостъ. За да се доближи до цѣлѣта си, той прибѣгва и до чуждитѣ сили, влачи се предъ агентитѣ имъ, открива имъ тайнитѣ замисли на противницитѣ си, става най послѣ съюзникъ съ тѣхъ.

Буржуазния опозиционеръ е готовъ всѣка минута да жертвува даже и партията въ която се числи, и приятелитѣ, които го поддържатъ и най близкитѣ до себе си хора, щомъ блѣсне отпрѣдъ му многожеланата властъ.

И каква облага отъ всички тѣзи мжки за народа?

И. С.

ВЪТРЕШНА ХРОНИКА

— На 20-ий Декемврий 1892 година, Шумненца лихваръ Истругъ Алмозино далъ на Хасанъ Исмаиловъ отъ с. Войвода, Ново-Пазар. Околия, 200 лева съ лихва. Слѣдъ 10 мѣсеца отъ тая дата, въпросний Исмаиловъ внесълъ на Алмозино 140 лева златни и променили записа. Прѣди нѣколко дни Алмозино отива при Исмаилова, взема отъ него 400 крини (двойни декалитри) жито и му поискалъ още 15 папалеона (300 зл. лева). Ето кой дѣли имотитѣ на хората и ето въ що се състои богатинката благотворителностъ — за 200 лева, слѣдъ 2 години, искатъ му лихва цѣли 800 лева, и то златни — сребърни не бива.

— Едно чудовище въ Ихтиманъ. На 25 Декемврий т. г. всичкитѣ дукани, по причина на кледата, сж биле затворени. Обаче на ихтиманския господинъ воински околийски началникъ му трѣбвало да си купи тютюнъ прѣзъ тоя день. Отбива се той при бакалницата на г.

Стоянъ Алтавански и похлопва на вратата да му отворятъ. Понеже дюкянитѣ не се отварятъ въ тоя день, слугата, който се намѣрилъ вътрѣ, отвори прозореца и подаде тютюнъ на господина. Но негова милостъ се разгнѣвилъ — какъ на такъвъ голѣмецъ да не се отвори, съ викове и хлопание принуждава да му отворятъ. Съ влизанieto си хвърли се върху слугата и го набива силно къдѣ сварилъ. Жената на притежателя г-жа Магда Алтаванска се намирала сѣщо въ дюкиа, протестира и поканва господството му да си излѣзе, защото тоя день не се продава тютюнъ. Тогава казарменния въспитаникъ, безъ да му мисли много, ударва и расцѣпва главата на жената, като я изблъска презъ прага вънъ на калцарѣма. Ужаснитѣ писъци на дѣтето, което глѣдало майка си облѣпа въ кърви, и шумътъ който се дигналъ, докаралъ полицията на мѣстото, която повиква доктора и поканва господство му да си отиде. Тоя доблѣстенъ офицеръ се заканвалъ на лѣво и на дѣсно, че когато стане помощникъ на околийския началникъ всичко щѣло да затрѣпери отъ него. Съобщаватъ ни, че той не билъ наказанъ още. Знае ли за тая случка „белгийски“ реформаторъ г. Стоиловъ и „конституционния“ воененъ министръ г. Рачо Петровъ?

— Консерваторитѣ отъ 1881 г. продължаватъ все повече да се рисуватъ, да испъкватъ въ страницитѣ на в. *Миръ*. Въ 39 брой на тоя вѣстникъ е помѣстена една уводна статия, *крайно* раболѣпна къмъ княза, *крайно* въсхвалителна за болшинството отъ н. с. и *крайно* оскѣрбителна за народа. Послупанието на правителственното стадо в. *Миръ* нарича търпимостъ и великодушие. Тая „фабрика“ на реакционни поощрения на двѣ мѣста нарича княза „Върховний Господаръ на страната“, „Върховний Господаръ на България“. Такъвъ языкъ отъ устата на консерваторитѣ е на мѣстото си, но ний ще заблѣжимъ, че тия братя, въ увлечението да си издаватъ свидѣтелства на благонадѣжностъ прѣдъ високото мѣсто, съвършено побъркватъ смѣтката. За кой князъ и за кои България говорятъ тия хора? На кого проповѣдватъ тия мракобѣсни теории, споредъ които единъ човекъ да се счита за господаръ на три милиона човѣшки същества? Въ кой членъ отъ конституцията вий прочетохте, че надъ България има другъ господаръ освѣнъ самата България? Чакайте, г-да! Ний разбираме вашитѣ искренни и сърдечни чувства къмъ „фактическия владѣтели“, ний разбрахме защо ви сѣ 85-тъхъ помощници на околийскитѣ началници и стамболовския воененъ бюджетъ, ний знаемъ, че вий искате Стамболовици съ корона на глава, но не бързайте поне, — полета-полета, не правете такива груби грѣшки въ мислението: ако вий желаете, щото княза да бѣде Господаръ надъ Върховния Господаръ, то това не ще каже, че той вече напълно е станалъ такъвъ.

ОРДЕНИТЪ ЗА ГРАЖДАНСКА ЗАСЛУГА.

Сърдечно благодаримъ! Всички възможни економии сѣ направени; правителството на „моралното влияние“ изпълни една отъ точкитѣ на своята программа: „скромность и економии въ бюджета“; раболѣпната клика отъ симпатичното болшинство на палата „интелигентна“ камара извърши съ успѣхъ своята миссия. Тѣмекитѣ планове, очакванитѣ надѣжди сѣ привѣдени въ дѣйствиe вече. Нѣма какво де се каже. А при все туй излишнитѣ Стамболовски и дембелски служби и параграфи си оставатъ незачекнати. Безусловнитѣ и потераджийскитѣ фондове — тия два необходими лоста за прѣслѣдването на мирнитѣ граждани, за тероризирание на всѣка честна душа, — си оставатъ и за напредъ, за да укажатъ своето благотворно влияние и прѣзъ епохата на „моралното влияние“. Ний вече се исказахме нѣколко пѣти по тия шпионски фондове, та нѣма нужда отпово да се повръщаме пакъ на тоя въпросъ. Тукъ, въ настоящата си статия ний искаме да обърнемъ вниманието на читателитѣ си на другъ не по малко излишенъ параграфъ, който се прие съ акламации отъ позорното болшинство. Думата ни е за 300,000 и по словомъ *тристатъ хиляди лева*, които се отпущатъ на княза за раздаване на *ордени*. Каква полза, каква нужда има оголения гърбъ на работния народъ отъ тия украшения, които ще красятъ

само испъченитѣ гърди на джелатитѣ на неговитѣ права и свободи, а не и неговото смазано отъ чрѣзмѣрни усилия и трудове мършаво тѣло, по което виѣсто кръстовете и орденитѣ висятъ скѣсани рѣжави и продрани гащи? Защо ще се израсходватъ тѣй нерасчетливо тия грѣшни пари, облѣти съ сълзитѣ на толкова бѣдни нещастни семейства, на които и послѣдната дрипелъ е продадена, за да се заплатятъ на държавата?

Орденитѣ за заслуга сѣ единъ луксъ, единъ раскошъ, устроенъ на народенъ гърбъ. Тѣ сѣ безполезни, развращающи и несъотвѣтствующи съ духътъ на конституцията, която признава за главенъ факторъ народа, народното събрание, а не монарха, военната и гражданска бюрократия. Наслѣдие, остатки отъ феодалнитѣ врѣмена и на страни съ абсолютистическо, досущъ монархическо управление, гдѣто съсловията съществуватъ още, гдѣто гражданитѣ не се ползватъ съ еднакви права въ очитѣ на закона, орденитѣ си нѣматъ мѣстото и не трѣбва да съществуватъ тамъ, гдѣто тая равноправность е промулгирана понѣ на книга. Орденитѣ показватъ едно надмощие на извѣстни любимци на двора надъ цѣлата масса-народъ; посетилитѣ на „емайлитѣ“ всѣкога ще се ползватъ, ако не съ друго, то понѣ съ по голѣмата почитъ, уважението на полицията — единъ отъ най-главнитѣ фактори въ управлението на нашата страна — и другитѣ правителствени учрѣждения, туй отъ което сѣ лишени обикновеннитѣ прости смъртни. Ето защо старата наша конституция за прѣтвляваше изрично раздаването на ордени — нѣщо което Стамболовъ измѣни въ обратна смисълъ, съ цѣлъ да се „узаконятъ“ извѣстни безакония, вършени отъ правителството и княза въ продължение на толкова години“!

Отъ друга страна, орденитѣ всѣватъ развратъ въ самото общество; тѣ развиватъ раболѣпнитѣ чувства у извѣстни жадни за властъ и надмощие честолюбци и задушаватъ гласа на изгубената имъ вече съвѣсть. Тѣ сѣ едно позорно подкупувание, не по малко гнѣсно и отвратително отъ шпионството и допосничество; тѣ задушаватъ гласа на истината, затѣмняватъ свѣтлината, за въ полза на реакцията и нискитѣ прищевки на извѣстни властелини.

Най-сетнѣ тѣ сѣ една горчива подигравка съ народа. Въ продължение на осемъ години у насъ сѣ се удостоивали съ ордени само пай-разваленитѣ, пай-развратнитѣ елементи, каквито българщината може да роди. Само узурпаторитѣ на народната свобода, само расхищеницитѣ на народната пара сѣ били счетени за полезни на отечеството елементъ! Така, за туй, и само за туй, че Стамболовъ въ продължение на нѣколко години тирапизира народа и управлява по „вътрѣшното си убѣждение“, а не по законитѣ на страната, неговитѣ гърди вмѣсто да се красятъ съ черепитѣ на избититѣ отъ неговата полиция жертви, лжнитѣ отъ накиченитѣ по тѣхъ ордени за заслуга на отечеството. Така, затуй, че Луковъ бѣ неуморимъ дѣятелъ въ областта на дирението на пай инквизиторскитѣ срѣдства за истезаванieto на българскитѣ граждани, затуй, че той опръска мръснитѣ полицейски участъци съ кръвта на невинни човѣчески жертви, той е награденъ сѣщо съ нѣколко ордени, вмѣсто да бѣде отправенъ къмъ Черната-джамия. Така, затуй, че разни Андоновци, Милевци, Свирчовци, Халачовци и прочие стѣлнове на великата народна-либерална партия, узурпирваха правата на народа въ врѣме на избори, задушаваша избирателния гласъ на българския избирателъ съ помощта на полицията и въоръженитѣ шайки, тѣ спечелиха благоволенieto на високитѣ мѣста и бѣха щедро наградени за своитѣ патриотически дѣйствия. Така, за-

туй че разни ревностни околийски началници, полицейски пристави и окр. управители стрѣлиха народа въ врѣме на изборитѣ и го истѣзваха немилостиво изъ заповѣднитѣ-полицейски участъци — и тѣ не бѣха оставени въ забавение отъ тогова, „любезноститѣ и грижитѣ къмъ отечеството на когото пѣматъ граници прѣдѣлъ“ — да се изразимъ съ языка на правителствения „Миръ“. Най-сетнѣ ималъ нужда да казваме, затуй че Пешевъ и Радославовъ приготвиха единъ реакционенъ законъ за охранение само интереситѣ на династията, тѣ сѣ наградени съ ордени за „гражданска заслуга“; или че на Руссенския кметъ *Губинниковъ* затуй само е даденъ орденъ, защото кметството е благоволило да искаже своитѣ раболѣпни чувства, като провъзгласило едногодишното дѣте, князь Борисъ, за почетенъ гражданинъ на Русе?

Ето защо се искатъ 300,000 л. за ордени. Тия пари ще се израсходватъ не за нѣкои полезни работи, не за отваряне на читалница, за поддържане учители, за повдигане просвѣщенieto у невѣжественнитѣ маси; не за подпомагане на слаби и немощи работници, не за прѣхрана на бѣдни ученици и т. н., а само за да поддържатъ блѣска и развиватъ раболѣпнето и подмилкуванieto около короната у извѣстни лица. Народътъ ще кисне въ сромашия, за да се гиздятъ съ неговитѣ пари хора, които сѣ далечъ отъ да помислятъ за подобренieto на неговото положение. Раболѣпното болшинство изпѣври на своитѣ избиратели. Вмѣсто да прави економии, то съ акламации прие сумми, излишността на които още на пръвъ погледъ се заблѣзва. Но нева за това диритѣ смѣтка избирателитѣ.

Студентъ

Социалистическа солидарность.

Ето ви блѣстящъ примѣръ отъ социалистическа солидарность!

Когато разни народни експлоататори посрѣщаха новата година съ раскошни гугли и пожелания за нови притѣснения и печалби, тогава нашитѣ другари отъ Казанлъкъ, събрали на една увѣселителна вечеринка, въ края на годината — вечерята на 31 декемврий, посрѣщали настапващата година съ въодушевени поздравления къмъ социалистическата партия. Съ какво друго можеха тѣ да и посрѣщатъ, ако не съ желанието да помогнатъ на работния народъ и на неговата партия?

Въ писмото, което се получи до Централния Комитетъ, между другото се казва:

„Казанлъшкиитѣ другари . . . , като си спомниха за борбата на Соц.—демократическата партия противъ наднашия режимъ, и туй гдѣто и сепакъ първа ти поведе принципиална борба противъ маскираната стамболовщина, която се проявява на всѣка стѣпка, отъ днешното правителство, отпреди подписа за нейния органъ — в. *Социалистъ*“.

Отъ подписката се събраха 76 л. 50 ст. Тая сума, отдѣлена отъ скромния бюджетъ на борцитѣ за работническото дѣло, колкото и малка да се види на нашитѣ капиталисти и хазно-крадски свидѣтелствува за високия нравственъ уровень на когото социализмътъ постави своитѣ послѣдители.

Радикални глупости.

Въ вѣстникъ *Синалъ*, който се именува *органъ на радикалната партия*, дойде да подсъли „радикална“ „критика“ съ едни радикални глупости.

Тоя вѣстникъ ратува противъ всичкитѣ партии, но по примѣра на тия сѣщи партии не можа да се удържи отъ да не хвърли една камакъ върху социализма.

Камакъ обаче е така хвърленъ, щото върху гърба на редактора му.

„Какво прави социализма?“ Пита вѣстникъ *Синалъ* въ 15 си брой и отговаря ето какъ:

Представя, че двама работници словослагатъ *Петко* и *Георги* се оплакватъ по улицата отъ

атацията на господаритъ си и благодарятъ на социализма, че имъ отворилъ очитъ.

Единъ отъ тѣхъ, Петко казва, че благодарение на социализма, той знае какъ да се отплаща на господари си. „Работи толкова, колкото ми заплаща. Като нареди три страници на осмина, спирамъ и отъ тамъ пататъкъ цѣлъ день чукамъ една и сѣща буква въ кумпастъ за да мисли той, че работи; ако забѣлежи и започне да вика, азъ пъкъ отъ друга страна си изваждамъ гнѣвътъ.“

„А знаешъ ли азъ още какво прави? отговаря Георги. Не само, че не му давамъ да спечели отъ трудътъ ми, както правишъ ти, но още се трудя да докарамъ буквитъ му и машината му въ такова положение, щото просто да ги хвърли на боклукътъ. Коректура ли прави или цѣтти букви ли вади отъ касситъ, азъ ги смазвамъ и исподрасквамъ съ шило. Вчера така устроихъ работата, щото въртачътъ, като завърти машината, стропиха и се три жба. Нека да спечели сега отъ трудътъ ми.“

Петко слѣдъ това притури, че испотрошилъ и повредилъ сума материалъ на свои изедникъ. „На „буржуазията“ така трѣбва. Долу, съсипи ги да станатъ и тѣ работници, та да видятъ какво нѣщо е работникъ“ . . .

Въ тия самопризнания на двама работника, че тѣ мразятъ и отмищаватъ на господаритъ в „Синалъ“ намѣрилъ социализма. Съ други думи радикалския ни собратъ отъ Руссе искарева, че социализмътъ се състои въ *ненавистта и отмъщението*.

Това е твърдѣ радикално!

Не е чудно двама работника да питаятъ такива чувства. Но по чудно е, че в „Синалъ“, който иска да се отличава отъ „старитъ партии“, никакъ не се е отличилъ отъ тѣхъ въ най кривото разбиране на соц-демократическото учение.

Чувствата на умура и отмъщение къмъ господаритъ не сѣ плодъ на социализма, тѣ сѣ нѣща естествени при дневнитъ отношения между наемната работна сила и капиталътъ; тѣ се създаватъ не отъ социалитѣ, а отъ най голѣмитъ врагове на социализма — капиталистѣ. Ненаситността на господаритъ да взематъ по голѣми печалби изтощава работникътъ; създава въ него противоположнитъ чувства на отмъщение. Капиталистътъ е причината, гдѣто убива въ работника ревността къмъ работа. Следъ споредъ в „Синалъ“ господаритъ сѣ най голѣмитъ социалисти.

Това е повече отъ радикално!

Но отмъщението къмъ господарѣтъ е едно криво разбиране на работническитъ интереси. Причината на експлоатацията върху работника не лежи въ личността на капиталистътъ, а въ дневнитъ обществени наредби, които отнематъ орѣдията на производството отъ ония които работятъ и работничитъ за да се освободятъ отъ тая експлоатация, досущъ не имъ трѣбва да чулятъ буквитъ на печатаря, а съ сдружени сили, съ своитъ занаятчийски дружества, съ своята класова борба трѣбва да поставятъ капитала на същияското му мѣсто — въ рѣцѣтъ на обществото.

Класовото съзнание на работничитъ, общата борба противъ капиталистическия строй — ето какво проповѣдватъ социалистѣ, ето какво прави социализмътъ.

Но в „Синалъ“ всичко това не вижда. Той обвинява социализма, че причинява чувствата на умура и отмъщение къмъ господаритъ, чувства, които не сѣ друго освѣтъ слѣдствие на дневнитъ обществени отношения и които сѣществуватъ не само въ работничитъ, но и въ всичкитъ угнетени класи.

Ако редакторитъ на в „Синалъ“ задържаха своитъ криви понятия за социализма само за себе си, тѣ не щѣха да ни причиняватъ никакъвъ трудъ да имъ отговаряме; но понеже тия си понятия тѣ изнасятъ на пазаръ като аргументи противъ наше учение, то ний сме длъжни да имъ кажемъ, че тѣхнитъ понятия не сѣ друго освѣтъ *радикални глупости*, които показватъ, че по отношение къмъ социализма в „Синалъ“ страда отъ едно *радикално невяжество*.

Г. Г.

Единъ белгийецъ въ Куртъ-Бунаръ.

Днесъ, ония които държатъ юздитъ на управлението, споредъ думитъ на Министра Стоиловъ сѣ привърженици на белгийската свобода и законности. Ако ний виждаме нѣкои възмутителни примѣри отъ произволи и беззакония, то това лесно можемъ си обясни; това което, споредъ официалния лизикъ на консерваторитъ значи „белгийска свобода и за-

конность“, на реалния лизикъ на гражданитъ ще каже безнаказано върлудване на полиция и администрация, което въ Белгия не сѣществува.

Че и правителството така разбира своето начало показва това, че то гледа презъ прѣсти на всичкитъ золумлуди, вършени отъ неговитъ органи въ провинцията.

Не единъ пътъ се е писало за Куртъ-Бунарския околийски пачалникъ Панайотъ Поповъ. Но той освѣтъ, че не е наказанъ, но не е и отчисленъ.

Сега сме припудени да дадемъ мѣсто на още нѣкои съобщения отъ Куртъ-Бунарско.

На 4 Декемврий м. г. трѣбваше да станатъ нѣкои допълнителни избори за общински съветъ въ тѣзи околии.

Полицията е распратила свои подчинени по всички мѣста, за да заплашватъ и насилствено да принуждаватъ избирателитъ да избиратъ нейни кандидати.

Вслѣдствие на тая намѣса въ с. Кали-Кадж, селенитъ като разбрали какъвъ колюфъ имъ се крои, нападнали върху помѣщенieto на бюрото, отъ гдѣто биле насрѣщнати съ нѣколко вистрѣли. При все това сполучили да си избератъ друго бюро и изборитъ станали, като се избрали лица, довѣрени тѣмъ. Но той изборъ не се призналъ.

А въ с. Байримъ-Бупартъ пачалника Поповъ самъ отишелъ съ нарочно изискваща кола отъ селото да агитира, т. е. да заплашва. На изборитъ се явили само 10-типа души и тѣ станали въ полза на полицията.

На едно мѣсто пачалника е заплашвалъ, че ще застрѣли поне трима души избиратели, ако не гласуватъ съ пригответитъ бюлетини.

Наскоро слѣдъ изборитъ, на 11 Декемврий полицията забира двама души — Сюлюманъ Ибишовъ и Халилъ Х. Салиевъ отъ с. Кали-Кадж, докарва ги подъ строгъ копвой въ Куртъ-Бунаръ. Въ 5 часа сутринята на другия день двама стражари завеждатъ първия въ стражарската конюшня, свалили го на земята и го били до пребивание. Въ 10 часа ги пустили и биения тръгналъ да расправя изъ селото и да търси докторъ. „Знаете ли, пише дописникътъ ни, каква ужасна картина ми се представи, когато той нещастникъ ми показа ранитъ си, нанесени отъ сопитъ? То бѣше просто ужасъ! Космитъ ми настрѣхнаха, когато го видѣхъ въ какво положение се намира“.

Сѣщата тая пощъ имало доведени още двѣ жертви: Илиа Поповъ и нѣкой си хафузинъ отъ с. Пирликъой. Последния е билъ битъ, до гдѣто стражаритъ се изморили. Въ това време когато турчина ревалъ съ всички си гласъ, секретаря при окол. управление отива тайно при Илиа Поповъ въ затвора и му казатъ: „чуващъ ли какъ реве оизи, така и ти подиръ малко ще викашъ.“ Но благодарение на силнитъ молби, билъ щастливъ да се отърве. На съмване пуцатъ ги и двамата, като заплашили биения да си отиде право дома си, безъ да се отбива нѣкъдѣ.

Другъ единъ селенинъ отъ с. Мързакъ, съ распереши рѣцѣ, привързани до едно дърво, и съ запушени уста, е билъ битъ отъ стражара Коста Тодоровъ.

Всичко това е ставало по внушението на пачалника Панайотъ Поповъ. Той човѣкъ е билъ на служба въ турската войска, въ времената на сопаджилъка и при Стамболова. Говори се, че той е окаленъ въ много престѣпления, по при при все това той е единъ отъ добритъ служители на своя М-стръ Стоиловъ.

Питаме министра на вжтрѣшнитъ дѣла: до кога той ще държи пенаказани и на служба такива хора?

Впрочемъ такива разбойници само могатъ достойно да прокарватъ „моралното влияние“ на полицията.

Мизерията и Социализмътъ на Западъ.

„Историята на бѣднитъ не е дълга да се не напише: пѣвга илоти, вчера поробени. днесъ свободни надничари, но всекога роби,“ казва Росинполъ.

Днесъ благодарение на развитието на машинизма, тоя чудовищенъ двигателъ на прогресса, е уголѣмилъ и уголѣмива числото на тия свободни роби и ги хвърля безъ работа на улицата.

Да си съставимъ пълно понятие за мизерията на западъ, достатъчно е да бждемъ смѣли наблюдатели прѣдъ социалнитъ явления; да отворимъ статистиката, да разгърнемъ всекидневнитъ европейски журналы, дѣто на всека крачка срѣщаме хиляди и хиляди жертви, причинени отъ мизерията.

Да, ако •едноврѣменното чудовище въ Стара-Гърция, издало по нѣколко единици хора, то мизерията въ настояще врѣме, това най страшно чудовище, като че ли се мжи да свърши човѣшкия родъ.

Посѣтете Парижъ,* Лондонъ, Нью-Йоркъ и още други нѣкои многолюдни центрове на свѣтътъ, дѣто човѣшкия умъ е можалъ да достигне до върхътъ на своето съвършенство; тамъ гдѣто рѣдко се поставя граница между угнетѣтъ и угнетащъ, пролетарий и буржуа, господаръ и робъ, ще видите, че цѣлото човѣшко зло не е прѣмахнато и че коренътъ на това зло е въ икономическото робство. Идѣте на Истокъ, на Западъ, на Сѣверъ и на Югъ, обърнете вашитъ погледи на дѣсно и на лѣво, ще видите сѣ тази черна мизерия, която заплашва дневното буржуазно общество.

Мизерия, прогрессъ и капитализмъ сѣ характернитъ фактори на дневното общество!

Вслѣдствие чудесното развитие на машинизма на Западъ, вслѣдствие на историческото и икономическо развитие на обществата, изляза като резултатъ пролетариятъ съ своето кърваво знаме да играй своята историческа роля. Днесъ на Западъ пролетариятъ е въ активна борба съ своя неприятель — капитализмътъ.

Заедно съ вмѣкванието на машинизмътъ тоя великански лостъ на човѣшкия прогрессъ, има за слѣдствие да струпа капиталитъ въ по малко рѣцѣ, да вкара мжжѣтъ, жената и дѣтего въ фабриката; да намали наградата на труда, за да изчезни за винаги малкия собственикъ. Такава е крачката на човѣшкия напрѣдѣкъ, такива сѣ обемитъ на цивилизацията, които ставатъ по широки и по широки, уголѣмиватъ се човѣшкитъ пужди и паралелно съ това ний крачимъ къмъ една нова уредба на обществото, къмъ единъ идеалъ, който въ своитъ недра ще носи благото и солидарността на всички!

Днесъ обществото фабрикува всички социални злини; тукъ нияството съ най печалнитъ си послѣдствия, тамъ нравствената развала на обществото, другагѣ гилотини и бѣсилки, все явления, които лежатъ въ основата на дневното общество

Единственния лѣкъ на тия социални злини е въ социализмътъ.

При всички клевети, които буржуазията сипи върху насъ, социалистѣ, ний ще продължаваме прѣдприетата борба противъ общия неприятель, като очакваме най желаемъ резултатъ. Върху насъ социалистѣ тѣжи голѣмата длъжностъ за да пропагандираме напѣтъ идея, било съ думи или съ перо, на дѣсно и на лѣво, въ публичнитъ събрания, било изъ мѣжду простата масса. Да научимъ народътъ, че единственния неговъ приятель е социализма и че всичко вѣтъ отъ това е неговия врагъ.

* Всѣка вечеръ въ Парижъ има 8,000 души, които оставатъ да нощуватъ по улицитъ и парковетъ. (Стат. фактъ).

Обаче, при всички клевети, че анархизмът е дѣспото и лѣвото крило на социализма, при всичко това ний ще продължаваме почватата борба.

Нашата цѣль е да направимъ щото всѣкой стомахъ да бѣде наситенъ, щото всички тѣ пужди на работника да бѣдатъ задоволени, тогава само ще прѣстанатъ много отъ социалнитѣ злини на сегашнитѣ паредби. Направете това, или ний ще го направимъ съ помощта на социалната революция! . . .

Вашето буржуазно общество почива върху антагонизма на интереситѣ и върху анархията на производството — нашето социалистическо общество ще почива върху свободата и солидарността; върху сдружаванieto на единичнитѣ сили на производството, труда, върху вѣчната неварушима хармония на интереситѣ.

Вѣкътъ, въ който живѣемъ, ми се чини, че се занимава исклучително да даде рѣшение на социалния въпросъ и че 20-ий вѣкъ ще разрѣши всички мъчни задачи, които се отнасятъ за подобрешието халѣтъ на угнетеното човѣчество!

Работническитѣ дружества, синдикатитѣ, социалистическитѣ минимални искания, грѣвитѣ и всѣкидневнитѣ чувствителни удари, нанесени отъ социализмътъ на буржоазията, сж вѣрни симптоми, че една радикална общественна реформа се готви и слѣдствие на това едно ново общество иде да се роди.

Франция, Белгия, Германия, Италия, Англия — цѣнтрове гдѣто борбата на классовѣтъ се проявява най силно, най ясно ни показва вѣкътъ, въ който живѣемъ.

Франция — огнище на човѣколюбивитѣ и напредничащи идеи, центръ на социалистическитѣ движения, произвѣдени подиръ голѣмата Френска революция, чини ми се, найрано ще изиграй своята прѣдпазначена социалистическа роли въ полза на страдащото човѣчество!

Отъ какъ човѣшки родъ е засжествувалъ, все е имало богати и бѣдни и борба между тѣхъ. Но днесъ всрѣдъ това буржуазно общество, тази борба върви къмъ края си.

Прѣзъ цѣлото историческо минало на обществата ний виждаме:

Борба, борба, борба, която винаги е имала за причина сжествующитѣ общественни неправди.

„Историята на човѣчеството е борба между классовѣтъ“ (Марксъ). Борба, която въ разнитѣ исторически врѣмена не е била еднакво ужесточена, водена ту явно ту тайно; борба, която е оставила кървави спомени въ Историята на човѣчеството!

Днесъ цивилизованитѣ общества сж раздѣлени на двѣ класи съ тъкмо противоположни интереси: богати и бѣдни; едни тѣ, които владѣятъ орждинта на производството; другитѣ които владѣятъ нищо и често пѣти сж лишени отъ най нужнитѣ срѣдства за живѣние.

Тия оневправдани сжщества, тия черни лица и съ напукани рацѣ—тѣ сж истинското социалистическо тѣло; върху тѣхнитѣ ямки мускулести плѣщи се гради бѣднѣщото социалистическо общество. Тия оневправдани, най жалки прѣдставители на свои богъ прогрессъ; тая немирна згавъ, що напѣлва градовѣтъ и селата често повтаря думитѣ:

Край на капиталистическото общество!

Къмъ тоя край бързо върви най прогресивната партия на свѣта — социалната демократия.

Майкинъ.

ИЗЪ ВСЕКИДНЕВНИЯ ЖИВОТЪ.

Отъ двѣ служби пари. — Съобщаватъ ни, че директора на софийската дѣвн-

Отговорекъ-редакторъ Ангелъ Ив. Гюзелевъ

ческа гимназия г. В. Золотовъ е билъ въ сжщото врѣме и економъ въ ступанското училище „Мария Луиза“. Образованието на младежитѣ се обрѣща на търговия, за да докарва по тѣлсти приходи и да възнагради единъ човѣкъ, който „деноночно се грижи за просвѣщението на народа“.

Убитъ по подозрѣние. — Горския пазачъ на Д-ръ П. въ Добричъ е застрѣлялъ единъ селенинъ въ гората на господари си, като помислилъ, че селенина крадишкомъ е сѣкалъ дърва отъ нея.

Отъ патриотизмъ. — Въ софийското висше училище има двама студенти македонци, които, безъ да сж довършили средно учебно завѣденне, сж редовни ученици и получаватъ цѣла стипендия. Когато се подигна въпросътъ за приеманieto на жени въ това училище, в. „Свободно Слово“ пишеше, че понеже ученицитѣ на дѣв. гимназии не сж свършили пълнъ гимназиаленъ курсъ, не могатъ да се приематъ. Обаче горния примѣръ показва, че управлющитѣ и въ тоя случай сж послѣдователни толкова, колкото го изисква тѣхното вѣтрѣшно убѣждение.

ВЪНКАШНА ХРОНИКА.

Франция. Цѣлата група отъ французски депутати социалисти е избѣзла съ едно възване къмъ избирателитѣ, въ което протестира за атентатътъ, когото народното събрание нанесе върху общото избирателно право, като не пушна отъ затвора новия социалистически депутатъ Жеро Ринаръ. Като отбѣлзватъ, че това е едно нарушение на законътъ, което нѣма примѣръ въ предишната политическа история, тѣ казватъ, че събрание прави нови дупки, панася нови разрушения въ законността, която крѣпи още капиталистическия строй въ Франция.

Възъ отъ всѣкакво съмнение е, че правителството въ Франция, съ свой страхъ и съ своитѣ необмислени постѣпки къмъ социализма, ускорява социалната революция.

Германия. На 30 декември въ Райхстага сж станали шумни дебати върху исклучителнитѣ закони противъ социализма. Полскитѣ и антисемитическитѣ оратори сж говорили противъ тѣхъ, като казали, че не искатъ стѣснение на свободата на печата. Новия законопроектъ е твърдѣ растѣгаемъ и общъ, така щото той може да даде право на правителството да върши всѣкакви притѣснения.

Южнитѣ депутати обявили, че исклучителнитѣ закони ще бѣдатъ посрѣщнати враждебно въ Южна Германия.

Изобщо противъ тоя законъ, освѣтъ социалиститѣ, се обявили голѣма частъ отъ другитѣ депутати. Законопроектъ е даденъ за изучаване на комисия, отъ гдѣто и нема се приеме, а ще бѣде измѣненъ значително.

Въ всѣки случай както дебатитѣ въ Райхстага, така и приеманieto на исклучителнитѣ закони сж въ полза на социалиститѣ, понеже това не може да има друго слѣдствие, освѣтъ увеличение числото на тѣхнитѣ послѣдователи.

РАБОТНИЧЕСКИ ИНСПЕКТОРЪ.

— Трѣбва да гладува, за гдѣто му сж отсѣкли прѣститѣ. Прѣди шестъ мѣсеца работникътъ Черешаровъ работилъ на една отъ бичкеджийницитѣ на Срѣбърниковъ въ с. Бани-Костенецъ; въ врѣме на работа механически движущия се трионъ му прерѣзалъ прѣститѣ на дѣсната рѣка, вслѣдствие на което той не може да върши прѣдпизната си работа. Черешаровъ поисква да му даде нѣкоя полска работа за да си искара всѣкидневната прѣхрана. Но г. Срѣбърниковъ (народ. прѣдставителъ) му отказалъ.

Капиталиститѣ често обичатъ да се хвалятъ съ своето човѣколюбие. И наистина, до колко тѣ

сж човѣколюбиви служи за доказателство г. Срѣбърниковъ; не му трѣбва сърдцето биле гато единъ неговъ работникъ го сполѣтѣва отъ най-голѣмитѣ нещастия.

Единъ работникъ да бѣде лишенъ отъ прѣститѣ или цѣлата дѣсна рѣка е сжщо, когато единъ солдатинъ изгуби пушката си въ врѣме на сѣжение. Обаче колкото генералитѣ искатъ да знаятъ за смъртѣта, която сполѣти войника, толкова и капиталиститѣ искатъ да знаятъ за нѣкое оскутиване, което сполети работницитѣ.

Ето защо социалиститѣ искатъ да има бѣнъ данѣкъ върху господаритѣ, отъ който да се издѣржатъ ония работници, които пострададъ въ врѣме на работа. Още много рѣцѣ и вѣща ще се чунатъ, още много гърди ще изгнѣятъ, догдѣто всички, вий, работници не си подадѣте братска рѣка, както ви учатъ социалиститѣ, тогава слѣдъ оскутиванieto ще дохожда глѣда.

— Кога има болъ сиромаси, ярадисва му. Прѣди двѣ години капиталиститѣ брати Ч. отворихъ въ Панагюрище една тъкачна работница. Въ нея бѣхъ наети да работятъ работницитѣ Михо Павлевъ и Немо Велковъ съ единъ гюндулѣкъ колкото да се прехраниватъ. Единъ денъ тѣзи работници поискавъ да се намали експлоатацията надъ тѣхъ, като се увѣличи малко заплатата. Господаритѣ нито поискали да ги слушатъ и тѣ биле принудени да напустнатъ работницата. Какво направятъ господаритѣ? За да докажатъ на работницитѣ, че когато има болъ сиромаси и когато работницитѣ не сж сдружени, тѣхнитѣ искания сж слаби предъ силата на капитала, докарватъ си отъ другъ градъ двама души, които приели да работятъ на старитѣ условия. Нека работницитѣ взематъ поука отъ бр. Ч-ви. Ако тѣ бѣхъ сдружени, господаритѣ не бихъ могли да наказватъ едни, като ги замѣстватъ съ други. Когато сиромаситѣ работници сж болъ, тогава отъ тѣхната неговорностъ господаритѣ печелятъ, а тѣ още повече губятъ.

ОБЯВЛЕНИЯ.

АНТЕКА БЪЛГАРИЯ въ градъ Ямболъ търси ученикъ съ петокласно образование или правителствантъ. За споразумѣние до притежателя Викторъ Терзиинъ.

2—1—5

ИЗВѢСТИЕ.

Администрация на сп. „Денъ“ и в. „Социалистъ“ извѣстѣва на г. г. абонатитѣ, че абонамента си трѣбва да внасятъ направо въ администрацията, или чрѣзъ настоятелитѣ, опредѣлени отъ нея, и за които е съобщено въ вѣстника, слѣдъ което ще се получаватъ расписки за внесенния абонаментъ. Иначе администрацията не признава никакви вноски, дадени комуто и да било.

АДМИНИСТРАЦИЯТА

БѢДЖЩЕТО ЦАРСТВО.

КНИЖКА ЗА НАРОДА.

ПРЕВЕЛЪ

Г. БАКАЛОВЪ.

Цѣна 25 стотинки.

Адресъ: Печатница „Напрѣдѣкъ“ — София.

Печатница „Напрѣдѣкъ“ — София